

Vår ref.:
11/2139- 10- MIDR

Dato:
10.10.2013

Sammendrag

Ombudet tok i saken stilling til om inngangspartiet til Nyquist Barne- og Herrefrisør var utformet slik at bevegelseshemmede ikke kom seg inn i lokalene til virksomheten når inngangspartiet besto av en trapp med to trappetrinn.

Frisørsalongen kom ikke med noen opplysninger i saken, og hadde derfor verken sannsynliggjort at inngangspartiet var universelt utformet eller at det ville være uforholdsmessig byrdefullt å sikre universell utforming av inngangspartiet. Ombudet kom dermed til at Nyquist Barne- og Herrefrisør handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Saksnummer: 11/2139

Lovgrunnlag: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9

Dato for uttalelse: 08.05.13

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet har mottatt en klage på at inngangspartiet til Nyquist Barne- og Herrefrisør er utformet slik at bevegelseshemmede ikke kommer inn i lokalene til virksomheten. Vedlagt klagen var et bilde av virksomhetens inngangsparti. Bildet viser et inngangsparti med to trappetrinn.

Ombudet har i gjentatte henvendelser informert Nyquist Barne- og Herrefrisør om at virksomheten har plikt til å gi ombudet nødvendige opplysninger. Ombudet har også informert Nyquist Barne- og Herrefrisør om at ombudet vil kunne komme med uttalelse i saken kun på bakgrunn av opplysningene fra klager dersom ombudet ikke mottar svar fra virksomheten.

Nyquist Barne- og Herrefrisør har ikke besvart ombudets gjentatte henvendelser.

Rettslig utgangspunkt

Ombudet har kompetanse til å gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl), jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter dtl § 9. Dtl § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter som skal benyttes av allmennheten, skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig kan benytte disse. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilretteleggingen. Det vil derfor i utgangspunktet være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører.

Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, om virksomhetens funksjon er av offentlig art, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen, virksomhetens ressurser, sikkerhetsmessige hensyn og vernehensyn. Det kan også legges vekt på andre forhold.

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets vurdering

Nyquist Barne- og Herrefrisør er en virksomhet som har plikt til å sikre at hovedløsningene er universelt utformet etter dtl § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge inngangspartiet som skal kunne benyttes av allmennheten på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens tjenester og service.

Det spørsmålet ombudet på bakgrunn av klagen skal ta stilling til, er om inngangspartiet til Nyquist Barne- og Herrefrisør er universelt utformet i tråd med plikten i dtl § 9. Ombudet tar ikke stilling til om virksomheten som sådan, ut over dette, er universelt utformet.

Idet ombudet ikke har mottatt svar fra Nyquist Barne- og Herrefrisør legger ombudet til grunn at inngangspartiet på bildet vedlagt klagen utgjør hovedinngangspartiet for virksomheten sine kunder. Bildet viser at inngangspartiet består av en trapp med to trappetrinn. Bildet viser også at det vil være vanskelig for rullestolbrukere å komme seg inn i lokalene uten bistand.

Ved sin vurdering har ombudet lagt til grunn at verken dtl § 9 eller forarbeidene gir noen presis angivelse av hvilke krav som skal stilles til universell utforming av inngangsparti. Det fremgår imidlertid av forarbeidene til dtl, og praksis fra ombudet og nemnda, at det ved vurderingen av plikten kan hentes veiledning i Forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK10). Det vises til Likestillings- og diskrimineringsnemndas vedtak i sak 56/2010 der nemnda har lagt til grunn de krav som stilles til universelt utformede bygg i henhold til forskriften.

Sentrale bestemmelser om generell tilrettelegging av inngangsparti i nye bygg fremgår av TEK10 kapittel 12. Det følger av TEK10 § 12-4 bokstav c) og d) at inngangspartiet skal være trinnfritt og ha et horisontalt felt på minimum 1,5 m x 1,5 m for å være universelt utformet.

Ut i fra de opplysninger ombudet har mottatt, finner ombudet at det er grunn til å tro at inngangspartiet til Nyquist Barne- og Herrefrisør ikke er i tråd med kravet til universell utforming i dtl § 9. Det vil dermed være opp til Nyquist Barne- og Herrefrisør å sannsynliggjøre at inngangspartiet likevel er universelt utformet eller at det vil være uforholdsmessig byrdefullt å sikre universell utforming av inngangspartiet, jf. dtl § 13.

På tross av flere henvendelser har Nyquist Barne- og Herrefrisør ikke lagt frem noen opplysninger i saken. Ombudet finner derfor at Nyquist Barne- og Herrefrisør verken har sannsynliggjort at inngangspartiet er universelt utformet eller at det ville være uforholdsmessig byrdefullt å sikre universell utforming av inngangspartiet på det nåværende tidspunktet.

Ombudet ber derfor om at Nyquist Barne- og Herrefrisør utbedrer inngangspartiet, slik at inngangspartiet oppfyller kravene til universell utforming etter dtl § 9.

Konklusjon

Nyquist Barne- og Herrefrisør handler i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd ved manglende universell utforming av virksomhetens inngangsparti.

***

Dersom Nyquist Barne- og Herrefrisør ikke retter seg etter ombudets uttalelse vil ombudet vurdere å bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak. Dersom Nyquist Barne- og Herrefrisør ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Ombudet imøteser Nyquist Barne- og Herrefrisør sin tilbakemelding på om de vil rette seg etter ombudets uttalelse. Ombudet ber om at Nyquist Barne- og Herrefrisør i så fall angir hvilke tiltak de vil iverksette, samt når de antar at tiltakene vil være gjennomført. Frist for svar til ombudet er tre uker fra virksomhetens mottar dette brevet.

Oslo, 10.10.2013

Sunniva Ørstavik
likestillings- og diskrimineringsombud